

Sista mailet från Kjell Albin

JULIA CAESAR

Fri skribent

Han avslutade alltid sina mail med ”*Tillgivne Kjell Albin*”. Det var en gammaldags vana som han höll fast vid, istället för det modernt nonchalanta MVH - som ska uttolkas som ”*Med vänlig hälsning*”.

Nu är Kjell Albin Abrahamson död. Han avled i Polen den 22 september. Det går inte att förstå. Han var Rösterna med stort R. Radions Östeuropa- och Central-europakorrespondent under många år. En röst som gjorde ett outplånligt intryck på lyssnarna.

Och inte bara rösterna. Det fanns en människa bakom, en älskansvärd och mycket modig människa med ett stort hjärta.

Gråten bryter fram, går inte att stoppa

Det finns uppvaknanden och dagar man helst vill bli förskönad ifrån. Fredagen den 23 september är en sådan dag. Jag vaknar till SR Ekots nyhet att Kjell Albin Abrahamson har avlidit. Gråten bryter fram, går inte att stoppa. Hans död var inte oväntad. Nej, Han hade haft tre hjärtinfarkter. Men döden går inte att förbereda sig på fast man gärna vill tro att man kan.

Kjell Albin Abrahamson. En journalist som sloknade precis som han levde: mitt i språnget. En journalist som blev en legend trots att han egentligen inte såg sig själv som journalist. Han sökte in på Journalisthögskolan fyra eller fem gånger men kom inte in. I efterhand var han glad för det. Han ville inte låta sig stöpas i någon form. Han arbetade i herrekiperingsaffär, som pastorsassistent vid Svenska Sjömanskyrkan, dramaturg på SVT och kulturchef på Sveriges radio.

Egentligen var han litteraturhistoriker med högsta akademiska betyg, trots att han inte hade studentexamen.

”My candle burns at both ends”

Tillsammans med Ekotkollegan och Latinamerikakorrespondenten **Kerstin Bodell** skrev han boken ”*Så länge du lever. Om sjukdomar, vänskap och världen där utanför*” (2009). Boken bygger på en långvarig mailväxling som inleds i maj 2002.

I boken citerar han en dikt som han inte vet vem som skrivit. (Dikten heter ”*First Fig*” och är skriven av den amerikanska poeten **Edna St Vincent Millay** (min anm.) men som han känner så starkt inför att han vill tro att det är han själv som skrivit den:

My candle burns at both ends,
it will not last the night,
but oh my foes
and oh my friends
it gives a lovely light

Hans tid var dyrbar, och hans ljus brann i bägge ändar. Alltid. Han ville använda sig själv och sin tid så att inte en minut förslösades. Han tillägger:

”För min egen, för min familjs, för mina väners skull vill jag att den ljuslågan ska få lysa ända tills natten kommer.”

”Jag lever som om jag ska bli etthundra år”

När mailväxlingen börjar hade Kjell Albin Abrahamson fått sin första hjärtinfarkt och får snart den andra. Kerstin Bodell kämpade i flera år mot cancer och avled 2006. Kjell Albin skriver:

”Troligtvis är insikten om snabb död på något sätt lättare att bära. Inga förberedelser eftersom infarkten ändå inträffar som ett åsknedslag i juli. Jag lovade mig själv redan efter den första infarkten att skriva testamente, inte

har jag gjort det. Jag lever som om jag tänker bli etthundra år, kanske för att jag inte klarar av något annat."

Ett hundra år blev han inte. Vid 71 stannade hans hjärta. I samband med en arbetsresa till Polen fick han en stroke, sedan en hjärnblödning. På ett sjukhus i Gdynia slutade hans hjärta slå.

"Vi har inget att förlora men allt att vinna"

Kjell Albin Abrahamson och Kerstin Bodell var stationerade i var sin världsdelen, kände egentligen inte varandra och kunde kanske just därför skriva självutlämnande, osentimentalt och med skoningslös uppriktighet om sjukdom, lust att leva, rädsla för döden, framgångar, hopp och bakslag.

Hon skriver: ***"Hej Hjärtinfarkt!"***

Han skriver: ***"Hej Cancer!"***

Ibland undertecknat "Wienerkorven". Ibland "Globetrottern" eller "Den flygande holländaren". I sitt första mail skriver han:

"Kanske kommer sig uppriktigheten av att döden flåsar oss i nacken, jag vågar helt enkelt vara uppriktig mot dig. Vi har inget att förlora på öppen hjärtlighet, men allt att vinna. (...) Jag känner inget behov av att ljuga, hyckla eller hymla."

En tvärvigg som gick sin egen väg

Kjell Albin Abrahamson var något så sällsynt som en folkkär journalist. Folkkär blev han framför allt som frilansande programledare för radioprogrammet Ring P1. Han tog radiolyssnarna på allvar, var genuint intresserad av vad de hade att säga och vägrade tillämpa det han ironiskt kallade *"Täppas-doktrinen - mina åsikter är svensk lag"*.

Han var en av de sista i sitt slag, den glesnande skaran av riktiga, hederliga journalister. Besjälad av sitt uppdrag: att berätta sanningen. Det gjorde honom obekvämt i kollegernas ögon.

Han var en tvärvigg som gick sin egen väg och hade svårt för chefer. I boken skriver han:

"Men en sak är jag jäkligt bra på - eftersom ingen annan säger det tvingas jag själv kläcka ur mig det - jag är oberoende. Groucho Marx'

klokord är som skrivna för mig: "I don't care to belong to any club that will accept me as a member." Det finns så många ryggliare och kottierier och påtryckningsgrupper i vårt lilla land. Mig går det inte att placera någonstans och det njuter jag av."

Vänsterideologi som en chic accessoar

Det specialuppdrag han gett sig själv - med kraften av ett kall - var att upplysa människor om kommunismens ohygglighet. Det gjorde honom obekvämt inte bara för kollegerna utan för hela den vänsterinfiltrerade samhällseliten.

I synnerhet ville han nå dem som inte vill höra talas om den kommunistiska ideologins pris: mellan 90 och 150 miljoner människoliv. Vänstermänniskor som inte vill bli påmindas om massmorden, svälten och åsiktsförtrycket. De historielösa som vill vara lite lagom vänster, som en chic accessoar för att putsa på sin identitet.

Så länge som det finns en enda människa kvar som kallar sig kommunist - vilket fortfarande anses rumsrent i Sverige - hade han inte nått fram med sitt budskap, ansåg han.

"Kommunismen inget annat än en fullständig katastrof"

Hans senaste bok, *"Låt mig få städa klart. Om kommunister, kryptokommunister och antikommunister"* (2014) är en obönhörlig rannsakan av kommunismen och vänsterpartiet kommunisternas partiledare i Sverige i tur och ordning, från **Sven-Lasse Linderot, Hilding Hagberg och C H Hermansson via Lars Werner, Gudrun Schyman och Lars Ohly till Jonas Sjöstedt.**

Kjell Albin skriver:

"Marxism-leninismen prövades i 74 år och 49 dagar i Kommunistryssland /Sovjetunionen och resultatet var ingenting annat än en fullständig katastrof. Den marxistiska utopin om en ekonomi utan marknad går helt enkelt inte att förverkliga" skriver han. "Vänsterpartiet promenerar omkring med en stötande uppblåsthet och självgodhet och tillåts härja mer eller mindre oemotsagt i massmedierna."

Bokens titel förklaras i sista kapitlet med berättelsen om Kjell Albin Abrahamsons farmor **Anna Ellmin**, som var städerska på Stadshuskällaren i Östersund och fick extra betalt (5 kronor) när hon torkade upp spyor.

Om någon överförfriskad herre försökte tränga sig fram sa hon vänligt men bestämt: *"Låt mig få städa klart!"*. Och herrarna svarade unisont, som en manskör: *"Naturligtvis, frun. Naturligtvis."*

Vi nådde varandra över det osynliga taggtrådsstängslet

För mig var Kjell Albin en vän. Vänner har sagt upp bekantskapen med mig för att de ansett det jag skriver oförenligt med sin egen politiska korrekthet. Jag har själv brutit kontakten med vänner för att sveket varit för stort, vallgraven mellan oss alltför djup för att det ska gå att bygga broar.

Kjell Albin Abrahamson var en vän som tillkommit. Vi kom ur samma journalistgeneration, vi nådde varandra över det osynliga taggtrådsstängslet mellan gammalmedia och alternativa media - det de kallar "hatsajterna". Vi tyckte inte alltid lika men respekterade varandra. Kjell Albin rev det där förbannade taggtrådsstängslet, han ville inte veta av det. Han tänkte självständigt och lät sig inte styras av någon eller något.

"Nya Tider inte i närheten av nazism"

Han var chockad av hur oliktankande behandlas i Sverige och upprördes över **Bokmässans** behandling av papperstidningen **Nya Tider**. I ett mail den 27 augusti skriver han:

"Det här med Bokmässan och Nya Tider är verkligen en skandal, speciellt när temat är yttrandefrihet. Jag har läst Nya Tider sedan jag kom till Sverige i mitten av maj och inte heller jag har läst något som ens är i närheten av nazism eller ytterhöger. Däremot har jag många exempel på hur vulgärvänstern får yttra sig utan minsta motstånd."

"Fortsätt att skriva och säga din mening"

Han förfärades över det hat och hoten som riktades mot mig i samband med att Expressen och Dagens Nyheter startade ett mediedrev mot mig i september 2015:

"Julia, du skriver så klokt och vackert att det är uteslutet att du är en ond människa. Om det är någon som ska prisas för mod och

integritet så är det du. Jag följer ditt öde och det hårdhänta sätt som du behandlas på och man undrar då om vi lever i Stalins eller Hitlers tid. Jag läser dig också regelbundet och delar dina välskrivna krönikor till släkt och vänner. Det är märkligt att du utsätts för denna vux-enmobbing fast det egentligen inte borde finnas något kontroversiellt i vad du ser eller påstår. Men så är det i Sverige.

Var så rädd som möjligt om din hälsa, fortsätt att skriva och säga din mening. För vi är många som delar den men inte kan formulera oss lika skickligt.”

”Radion har jag slutat att lyssna på”

Vi befann oss i liknande predikament - båda journalister som lämnat gammalmedia bakom oss och känner alltmer främlingskap för den medievärld där vi verkat i decennier. Han skrev:

”Radion har jag slutat att lyssna på, jag tål inte när Ekot säger ”Hur skulle du säga att..” inte bara ett par gånger utan dussintals gånger. Jag har ingen kontakt med gamla kolleger och de verkar inte vara särskilt intresserade av att ha kontakt med mig.”

Ville inte bo i Sverige på grund av debattklimatet

Vi träffades aldrig men bytte tankar och länkar, bokutdrag och artikelcitat i mail och vådrade gemensam frustration över det svenska debattklimatet som han för sin del fann så outhärdligt och inskränkt att han efter många års korrespondenttillvaro med bas i Moskva, Warszawa och Wien föredrog att bo i Tyskland.

I SVT-programmet ”Min sanning”, som sändes den 13 mars, säger han:

”Jag tycker att det är ett väldigt trist debattklimat i Sverige, och det senaste året har ju visat att alla de som ifrågasatte Reinfeldts och den nuvarande regeringen Löfvens flyktingpolitik blev misstänkliggjorda på ett vulgärt sätt, där man tillskriver de här människorna rent fascistiska åsikter. Tyskland och Sverige är ju lika på många sätt, inte minst när det gäller flyktingpolitiken, men jag tycker att det är ett mycket hederligare debattklimat i Tyskland, där man inte håller på och ... vi misstänkliggör människor så snabbt i vårt land, att de har onda avsikter, att de har rasistiska motiv.”

”Vulgärvänstern spelar en överdrivet stor roll”

I Contra - en tidskrift som jag aldrig hade hört talas om, men som han regelbundet medarbetade i och såg till att jag fick hem i brevlådan - skriver han i en krönika som blev hans näst sista:

”Det intoleranta debattklimatet i Sverige skyl-ler jag på vulgärvänstern, som spelar en överdrivet stor roll i opinionsbildningen. Att klistra etiketten fascist på alla meningsmotståndare har sina rötter i intoleranta ideologier som fascism och kommunism.”

I krönikan jämför han det svenska debattklimatet med det tyska. Jämförelsen utfaller inte till Sveriges fördel:

”I Tyskland finns också vad jag kallar för vulgärvänster, som också rymmer en floskelvänster, gnällvänster, stolpskottsvänster, spendervänster, kulturvänster, identitetsvänster, skygg-lappsvänster, södermalmsvänster, finvänster, gatuvänster, hatvänster, etikettvänster, skäggvänster, rasvänster, kränkthetsvänster, gammalvänster, skrikvänster och kasta sten-vänster. (...) Men i Tyskland är vulgärvänstern marginaliserad i samhällsdebatten, i Sverige leder den det offentliga samtalet.

Det offentliga samtalet i Tyskland är en stor mäktig kör bestående av män och kvinnor och en hel symfoniorkester med samtliga instrument. I Sverige är det en liten amatör-orkester med blås och trummor inlånad från närmsta 1 maj-parad. Var finns till exempel de konservativa samhällsdebattörernas stämmor i den svenska debatten?”

”Svenskar framställs som lömska rasister”

Han skriver också:

”För inte så länge sedan fanns på kultursidorna utrymme för konservativa röster som **Gunnar Björk**, **Stig Strömholm**, **Sven Stolpe**, **Gunnar Unger**. Visserligen är **Johan Hakelius** förträfflig men kan inte ersätta dem alla i vetande och lärdom.

I den svenska debatten har vulgärvänstern lyckats tysta alla som inte ylar med ulvarna. Det tydligaste exemplet är det generösa utdelandet av fasciststämpel. Sverige är enligt flera undersökningar ett av världens minst rasistiska länder. Enligt World Value Survey är Sverige det mest toleranta och inkluderade landet i världen mot minoriteter och främlingar. Ändå har vulgär-

vänstern i kampanj efter kampanj lyckats framställa svenskar som lömska rasister, främlingshatare och latent lasermän.

”Med tanke på den svenska journalistkårens politiska sympatier är det föga förvånande att ämnet kommunism lyser med sin frånvaro. I Sveriges Television har det hackats lök i fler timmar än det visats dokumentärprogram om kommunismens folk mord och förtryck.”

Sista boken till 100-årsminnet av Lenins statskupp

I ett mail den 27 augusti skriver Kjell Albin Abrahamson att det är en vecka kvar i huset i hans älskade jämtländska Truvbacken i Kougsta, Alsen, innan han ska resa hem till Tyskland.

”Sedan blir det ”Hemåt i natten, ensam i regnet” - en diktstrof som han tillskriver **Stagnelius** men som härstammar från den finske poeten **Karl August Tavaststjerna** (1860-1898).

Hemåt i höstregn
Hemåt i höstregn, hemåt i natten,
hem över svarta svallande vatten,
hemåt mot vinden, hemåt mot strömmen
(...)

Trolösa, trotsiga bölja som bär mig,
kär såsom fordom ännu du är mig,
ännu du vaggar, höjer och sänker mig
såsom din lekboll, innan du dränker mig.
Bär mig i land! Än får jag ej dö!

I huset i Truvbacken hade han hela som-maren arbetat med en bok som han plane-rade att ge ut nästa år, till 100-årsminnet av Vladimir Lenins ryska statskupp 1917.

På somrarna när vanligt folk har semes-ter skrev han böcker. Han tillstod att han var arbetsnarkoman. Han arbetade ständigt och han hann precis bli klar med boken om Lenin och hade skickat manuset till förlaget. Nu kommer den att ges ut postumt.

Hans sista mail till mig är daterat den 9 september, som vanligt undertecknat ”*Allt gott till dig. Tillgivne Kjell Albin*”.

Han hade just kommit hem till Tysk-land. På hemvägen var han på läkarkontroll och fick besked som inte var positiv.

”Gå aldrig på läkarkontroller är mitt bästa tips”, skrev han.

Favoritmarschen: Lied der Partei

Han skickade textutdrag ur den kom-

mande boken och ville veta vad jag tyckte. Han kände till mitt musikintresse. Jag berättade att jag arbetade med en podcast, där **Ludwig van Beethovens** femte symfoni har en central roll.

Kjell Albin tipsade om det han med skärande ironi kallade sin favoritmarsch: ”*Lied der Partei*” - den officiella hymnen till den östtyska diktaturen DDR:s socialistiska parti SED med det groteska omkvädet ”*Die Partei hat immer Recht*” (Partiet har alltid rätt). Favoritmarschen finns med i min Sommarpodd hos **Ingrid & Conrad**.

Av musik blev Lenin melankolisk

Vladimir Lenin hade en uttalad motvilja mot musik. Finns det ett samband mellan politikens känsloliv och förmågan att tillgodogöra sig musik?

Ett citat av den österrikiske författaren **Stefan Zweig** ur hans bok om **Maria Stuart** från 1935 uttrycker vad det handlar om:

”En människa som har försvurit sig åt politiken tillhör icke längre sig själv och måste lyda andra lagar än sin naturs heliga bud.”

I den kommande boken om Lenin skriver Kjell Albin Abrahamson:

”Älskarinnan Inessa Armand spelade gärna piano för Lenin, framför allt Beethovens Mån-skenssonaten och Appassionata. Lenin lyssnade – men motvilligt. Lunacharskij, den ende kulturintresserade personen i Politbyrån, bjöd ofta hem Lenin för att lyssna på musik, Lenin tackade alltid nej och förklarade till slut rent ut ’Naturligtvis är det mycket trevligt att lyssna till musik. Men ni måste förstå, att den gör mig nedslagen, och jag orkar inte med den.’ Och för Gorkij förklarade Lenin: ’Jag kan inte lyssna på musik ofta, den påverkar mitt nervsystem.’

”Av musiken blev Lenin melankolisk, den förhågade honom, väckte en lust hos honom ’att säga förtjusande dumheter’ som gjorde honom svagare i den politiska kampen. Bättre då att avstå från musiken, eftersom kampen och makten underordnar

allt annat. Shakespeare lär ha sagt: ’En man som inte tycker om musik, kan man inte lita på.’ Sant, i fallet Lenin, extra sant.”

Kosmopoliten kommer hem till Jämtland

Kjell Albin Abrahamsons långa resa är slut. Han efterlämnar hustrun, textilkonstnären **Urszula von Sychowski**, barnen **Patrick, Siri** och **Emmy**, barnbarn och två syskon. Samt ett oräkneligt antal vänner.

En familjebegravning hölls den 6 oktober i Alsen, ”*i det Jämtland som han älskade över allt annat*” meddelade dottern Emmy Abrahamson.

Kosmopoliten och den ovanligt levande människan kom hem till sist. Vi kan bara känna glädje och tacksamhet över att han för en stund fick finnas ibland oss med sitt mod, sin fria ande, sin obändighet och sin envisa kamp för sanningen.

Som ALLA tidigare år fick DSM avslag på sin ansökan om KULTURTIDSKRIFTSSTÖD

Det måste vi nu kompensera med hjälp av DSM:s läsare.

Här finns två sätt
(det ena utesluter inte det andra)

1) Genom att gåvoprenumerera på DSM och/eller värva en eller annan ny prenumerant.

2) Genom att donera ett bidrag genom insättning på DSM:s postgiro 18 02 40-4 alternativt bankgiro 5296-8070.